

Medlems Hjemsted, nemlig for Aarhus. Der siger man ogsaa, at Forfoklerne ville spare Penge. Naar, noget vil denne Beparelse ganske vist neutraliseres derved, at Børneantallet i hver Klasse formindskes, men Formindskelsen er dog ikke saa betydelig efter Udvalgets ogsaa af det ærede Medlem tiltraadte Forslag, at jeg jo tror, at Kjøbstædernes Merudgift for en stor Del vil blive grumme ringe. Fordi man imidlertid paalægger Kommunerne Byrder, skylder man virkelig ikke at fritage dem for Forpligtelser, og da det ærede Medlem hævder saa stærkt Ligheden mellem Land og By, vil jeg dog spørge ham: Hvilke Byrder fritages Landkommunerne for? De faae Tillæg i Byrderne i Stedet for Fritagelse. Naar det ærede Medlem dernæst underrettede Udvalgets Flertal om, at Skolepengene ikke vare omtalte i Anordning af 1814 § 87, har det ærede Medlem fuldstændig Ret, men alligevel er denne Paragraf med fuldstændig Ret paakaldt i Vædringsforslaget, idet nemlig Paragrafen bestemmer, at de borgerlige Realskoler med Undtagelse af de Bidrag, som de kunne faae af særlig dertil henlagte Midler, skulle betale sig selv. Det er denne Bestemmelse, som Udvalget har villet citere og ikke Noget som helst om Skolepengene. Men hvorledes skulle Skolerne kunne betale sig selv, udbtagen naar der træves højere Skolepenge. Det ærede Medlem gik endelig ud fra, at Følgen af den ganske vist noget stærke Fordring paa, at en Fjerdedel af Pladserne skal være Friplasser, vilde blive, at Realskolerne maatte betydelig udvides. Naar det ærede Medlem imidlertid sammenholder Alt, hvad der indeholdes i dette Vædringsforslag, at det for det Første tillades at nedlægge disse Skoler, naar Kirkeministeren deri vil samtykke, altsaa med Udvidelse af Friplassen, hvilken jo er den sædvanlige Betingelse, under hvilken Ministeriet tillader Realskolernes Nedlæggelse, og fremdeles, at man saar Lov til at indskrænke Klasernes Antal, vil denne Bestemmelse om Friplasserne vistnok vise sig at være ikke saa overordentlig rigoristisk; kunne Kommunerne ikke faae Realskolerne til at betale sig, kunne de velge den Udvei at nedlægge dem mod at udvide Friplassen, og i hvert Fald vil Udvidelsen af Friplasserne vistnok i Reglen ækvivaleres derved, at man gjør Klasernes Trin færre. Jeg finder ikke, det er saa overordentlig meget at forlange, at der i en Klasse paa 32 Børn — thi saa store vilde jo Klaserne efter denne Lov kunne blive — skal holdes 8 Friplasser. Jeg kan ikke finde, at det er nogen exorbitant Fordring. Det store Strids-spørgsmaal, der har søselsat en Del ærede Medlemmer, nemlig om Landsbyffkolernes Undervisningstid om Sommeren og om den ogsaa i Ministeriets Forslag indrømmede Tilladelse til at faae Børnene fritagne for Undervisning i Sommerhalvaaret, skal jeg ganske kort gaa hen over. Jeg holder mig overbevist om, at det er rigtigt baade af Ministeren og af Udvalgets Flertal,

naar de have holdt fast paa denne Bestemmelse som nødvendig og i det Hele have stræbt ved nærværende Lovudkast at undgaa det Skæjer, hvorpaa Anordningen af 1814 for en Del maatte strande, nemlig at der gives Bestemmelser, der ikke kunne gennemføres. Naar man har en saadan gammel Skik, jeg kan gjerne endog saa sige Nødvendighed for sig i mange Ægne af Landet, at Børnene skulle om Sommeren holdes til Kjøvgvogtning — og jeg er enig med det ærede 1ste Medlem for 9de Kredts (N. Rasmussen) i, at Børnene ikke have Skade deraf, — saa kan det ikke nytte at se helt bort deraf ved Loven, og jeg finder, at det, som indrømmes i § 12, er en meget naturligere Maade til at raade Bod paa det bestaaende Misforhold i Ævne hos Forældrene end den Maade, et æret Mindretal (Jessen) har bragt i Forslag ved § 35. Jeg vil i alt Fald anse det for en overordentlig betænkelig Maade at støtte den usformuende Ungdom paa, nemlig at give Forældrene Penge, for at de skulle sende deres Børn i Skole. Jeg tror paa ingen Maade, at det dertil Sigtende fortjener at vedtages, saa det glæder mig, at det ærede Medlem, der ventelig ikke vil kunne sætte sit Forslag til § 12 igjennem, har bebudet at ville tage sit Forslag til § 35 tilbage. Med Henhyn til Flertallets Vædringsforslag har jeg endnu blot at sige, at jeg før glemte at omtale et Vædringsforslag af Udvalget om en lille Tilføielse til § 11, som jeg skal henstille, om man vil vedtage. Det forekommer os naturligt, at de 6 Handelspladser henregnes til Kjøbstæderne. Det kan synes haardt nok for et Par af dem at blive stillede ind under Reglerne for Kjøbstæderne, men det forekommer mig, at deres naturlige Plads er dog langt mere ved Kjøbstæderne end ved Landet. Naar man i § 11 1ste Stykke har foreskrevet som „Regel“, at Kjøbstæderne skulle have eetaarige Klasjer og 24 Timers ugentlig Undervisning, saa at altsaa Undtagelse fra Reglen er tilstødet Administrationen, kan der ikke være nogen Betænkelighed ved at optage Handelspladserne under Kjøbstæderne. Jeg skal iøvrigt ganske henstille til Thinget, om det vil vedtage vor Tilføielse eller ikke. — Overfor det ærede Medlem for 7de Kredts (S. Pedersen) skal jeg indrømme, at han i det Væsentlige har Ret i, hvad han har anført, ligesom han jo veed, at hans Forslag ingenlunde har mødt stærk Modstand i Udvalget; jeg selv er tilbøielig til at stemme for det og skal ganske henstille til Thinget, om det vil vedtage det. — Det gjør mig ondt, at det ærede 1ste Medlem for 1ste Kredts (Krieger) tvivler paa denne Lovs gode Virkninger. Han har fuldstændig Ret i, at det kommer an paa, hvorledes den bliver gennemført; men forudsat, at vi nu til Dags have bedre Kræfter til at gennemføre den Slags Lov end i 1814 og endog saa i 1856, haaber jeg virkelig paa, at den skal virke meget